

Onderhandelaars- akkoord AZWA

8 juli 2025

Uitkomsten en duiding

Webinar voor gemeentebestuurders en
–medewerkers over het
onderhandelaarsakkoord AZWA

Opbouw

- Voorgeschiedenis
- Uitkomsten akkoord
- Financiën
- Proces definitieve besluitvorming

Voorgeschiedenis

- ALV najaar 2022: instemming met IZA onder voorwaarden
 - o Oplossing voor het financiële ravijn 2026
 - o Compensatie voor het abonnementstarief
 - o Structurele middelen voor preventie en gezondheidsbeleid
- Midterm review IZA zonder 2024: meer aandacht voor sociaal domein nodig
- ALV najaar 2024 resolutie: stoppen met IZA en pas weer verder als:
 - o We op basis van gelijkwaardigheid aan tafel kunnen zitten (februari 2025 gebeurd)
 - o Daarna weer in gesprek. Uitkomst wordt getoetst op uitvoerbaarheid, inhoudelijke en financiële randvoorwaarden, waaronder financiële houdbaarheid sociaal domein
 - o Een nieuw akkoord wordt door bestuur voorgelegd aan de leden.

Na val kabinet:

- BO IZA: voorkeur voortgang AZWA, onafhankelijk van besluitvorming wetsvoorstel verlaging eigen risico.
→ verlaging eigen risico vanaf 2027. Om de extra zorgvraag op te vangen zijn extra middelen (“rem-gelden”) beschikbaar waarmee ook AZWA deels wordt gefinancierd.
- Indien dat wetsvoorstel wordt ingetrokken: politiek commitment voor terugvaloptie wo iig sociaal – medisch en behoud transformatiemiddelen en doorbraakmiddelen (t/m 2028)
- De minister van VWS zet zich binnen het demissionair Kabinet en richting het parlement in voor dekking voor de benodigde middelen vanuit de VWS-begroting en verbinding met Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO)

Inzet VNG

- Tenminste financiële continuïteit 2026 - 2027 ✓
- Vanaf 2029 opschalen naar basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur met passend budget en realistisch ingroeipad ✓
- Perspectief op structurele financiering ✓
- Middelen verschuiving van zorg naar sociaal ✓
- Generieke financiering basisfunctionaliteiten ✓
- Terugdraaien korting op SPUKs IZA en GALA ✗
- Ontschot meenemen SPUK GALA middelen van 2025 naar 2026 ✓

Resultaat

- Onderhandelaarsakkoord is nog geen akkoord: daar gaan de leden over!
- Algemene appreciatie: we hadden een akkoord verwacht met meer aandacht voor preventie en gezondheid, willen daar met nieuwe kabinet aanvullende afspraken over maken
- Borging continuïteit => voortzetting IZA en GALA
- Per 2028 financiële groei, structureel geld
- Mechanisme voor verschuiving zorggeld naar sociaal domein
- Gelijkwaardigheid blijft uitgangspunt, dus ook samen beoordelen plannen (zorgverzekeraars en gemeenten)
- Doorbraakbudget als vervolg op transformatiemiddelen

AZWA

- [Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)
- Sociaal domein komt op diverse plekken terug, belangrijkste is D5 (basisfunctionaliteiten) en D6 (basisinfrastructuur)
- Basisfunctionaliteiten:
 - o Starten met structurele implementatie van: laagdrempelige steunpunten EPA, sociaal verwijzen, valpreventie, de ketenaanpak overgewicht en obesitas volwassenen (GLI) en Kansrijke start (in het bijzonder nu niet zwanger en integrale gezinspoli)
 - o Ontwikkelagenda korte termijn: Mentale Gezondheidsnetwerken (o.a. verkennend gesprek), ketenaanpak dementie (inclusief preventie), ketenaanpak overgewicht kinderen, rookvrije start (binnen Kansrijke Start) en de multiproblematiek aanpak (NPLV)
 - o Ontwikkelagenda lange termijn: onderdelen die nog niet zijn uitgewerkt
- Basisinfrastructuur:
 - Basisvoorzieningen in wijken en buurten op het gebied van gezondheid, ondersteuning, welzijn en zorg. Bijv: herkenbaar aanbod van inloopvoorzieningen sociaal en gezond (0-100), versterken van lokale teams ten dienste van verbinding met de eerste lijn en publieke gezondheid (JGZ).
 - Ondersteunen burgerinitiatieven.
 - Bijdragen aan de aanpak gezonde school met specifieke aandacht voor mentale gezondheid
 - Coördinerende rol van de GGD in de regio op het gebied van de ketenaanpakken en de kennis-/ preventie-infrastructuur op het gebied van gezondheid

Duiding

- Gemeenten kunnen doorbouwen met de partners in de regio aan de beweging naar preventie en gezondheid
- Perspectief op structureel geld voor structurele taken (voorheen steeds incidentele bekostiging)
- Mechanisme verschuiving zorggeld naar sociaal
- Gelijkwaardigheid én wederkerigheid zorg-sociaal
- Verstevigen sociale infrastructuur
- Inzet op medische preventie
- Aansluiting bij (tempo) technologische en digitale ontwikkelingen zorg
- Positie gemeenten en sociaal domein bestendigt
- Houdbaarheid Wmo blijft randvoorwaarde

Financieel perspectief gemeenten

Totaal middelen gemeenten SPUK IZA/GALA/AZWA	2025	2026	2027	2028	2029	2030	structureel	Structureel met mechanisme
Totaal	314	304	326	422	507	431	461	614
<i>AZWA totaal</i>	<i>0</i>	<i>50</i>	<i>236</i>	<i>332</i>	<i>417</i>	<i>341</i>	<i>371</i>	<i>524</i>
<i>D5 basisfunctionaliteiten structureel</i>	<i>0</i>	<i>10</i>	<i>56</i>	<i>85</i>	<i>110</i>	<i>133</i>	<i>173</i>	
<i>D5 basisfunctionaliteiten ontwikkelagenda 1</i>	<i>0</i>	<i>10</i>	<i>77</i>	<i>119</i>	<i>153</i>	<i>35</i>	<i>0</i>	
<i>D5 in potentie structureel</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>118</i>	<i>153</i>	
<i>D6 basisinfrastructuur</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>103</i>	<i>128</i>	<i>154</i>	<i>173</i>	<i>198</i>	
SPUK IZA	141	127						
GALA	173	127	90	90	90	90	90	

Middelen voor sociaal domein voor de regio's

transformatiemiddelen IZA	totaal 330 mln in pijplijn, waarvan 59 mln reeds goedgekeurd	
doorbraakmiddelen (voorstel BO IZA 30 juni)	100	100

Wat wordt er van gemeenten verwacht?

- Voortzetten regioplan IZA en lokale GALA plannen
- Aanvulling op regioplan voor opbouw basisfunctionaliteiten en basisinfrastructuur
- Organisatie proces monitoring en bijsturing (via de mandaatgemeente)
- Doorbraakplannen, samen met de zorgpartners
- Data standaardisatie voor de basisfunctionaliteiten (getrokken door VNG)

Planning tot ondertekening AZWA

